

Van: Pala <info@pala.be>
Verzonden: donderdag 23 mei 2013 3:34
Aan: Veerle Solia
Onderwerp: Wie verandering beoogt, moet niet alleen de mensen organiseren maar ook het geld. Over de kracht van coöperatief bankieren | New B tour

Wordt deze nieuwsbrief niet goed weergegeven? [Klik hier.](#)

PALA

Onze globaliserende wereld in woord en beeld
NIEUWSBRIEF

23 May 2013

Inhoud

Inleiding – van coöperatief bankieren en de New B tour
Wie verandering beoogt, moet niet alleen de mensen organiseren maar ook het geld. Over de kracht van coöperatief bankieren

Inleiding

In deze PALA een tekst over de kracht van coöperaties als het om bankieren gaat. Op 14 mei speelde zich in Vooruit het (coöperatieve) bankendebat af. We publiceren de volledige tekst van "Wie verandering beoogt, moet vooral de mensen uitdagen", een voordracht die voorafging aan het debat.

Met PALA trekken we al van in het prille begin de kar van New B. Intussen zijn er al meer dan 40.000 coöperanten die zulke nieuwe bank willen. We nodigen alle PALA lezers uit om daar ook bij te zijn. Meer informatie kan u lezen op onze website – [klik hier](#)

Intussen loopt volop de New B tour langs vele tientallen steden en gemeenten, met de voorstelling van het initiatief voor de oprichting van een nieuwe coöperatieve bank. Of te weten wanneer hij ook bij u in de buurt passeert – [klik hier](#)

Jan Rutgeerts
Namens PALA.be / Global Society

SLECHTS 6 EURO
verzending
inbegrepen

Van eiland tot
wereld
van Dirk Barrez
Slechts 12 €

Wie verandering beoogt, moet niet alleen de mensen organiseren maar ook het geld. Over de kracht van coöperatief bankieren

Van Ecopower in België tot Mondragon in Spanje en Coop in Zwitserland en Italië, van Desjardins in Canada tot Cresol in Brazilië, van de Verenigde Staten tot Kenia en India tonen coöperaties dat ze als geen ander succesrijk kunnen ondernemen, voor meer jobs zorgen dan multinationals en nog meest ecologisch te werk gaan ook. Het is niet te geloven hoe blind wij zijn voor de kansen om met coöperatieve bedrijven de crisis te lijf te gaan, om mens en werk opnieuw voorrang te geven op winstzucht en speculatie.

De ruïneuze koers van het financieel kapitalisme

Wie de wereld breder bekijkt, ziet haarscherp hoe het financieel kapitalisme – met op kop de kortzichtige grootbankiers – meest van al faalt, hoe het de grootste economische puinhoop en onverantwoorde inkomensongelijkheid aanricht, hoe het ons allemaal de duvel aandoet door onze welvaartsstaat lek te slaan en de planeet waarop en waarvan we leven, om zeep helpt. Dat alles blijft maar voortrazen, terwijl – gelukkig maar – alvast het staatskapitalisme vorige eeuw reeds zichzelf opblies in de voormalige Sovjet-Unie en vele andere communistische landen.

Van de ruïneuze koers van dit financieel kapitalisme kunnen we maar moeilijk de oplossingen verwachten voor de crises: het helpt ons helemaal niet aan de economische machinerie die ons ook in tijden van klimaatverandering, dure energie en uitputtende grondstoffen goed kan laten leven. Jammer genoeg blijven ook vele overheden het antwoord schuldig en weigeren ze bovendien om zelfs nog maar de grootste uitwassen van de neoliberale economie aan banden te leggen.

Het loopt goed fout als we de economie niet heroveren

Tussen financieel kapitalisme en staat moeten burgers, werknemers en samenleving de economie heroveren of het loopt goed fout: werknemers verliezen de greep op hun jobs – kijk maar naar Ford Genk of ArcelorMittal in Luik – het goede sociale samenleven verdwijnt, we leven op voet van oorlog met de planeet en verliezen die oorlog, en al te veel politici en media eindigen als schoothondjes en papegaaien van de dominante economie.

DVD met 8 web-tv-reportages over onze globaliserende wereld voor onderwijs & vorming

AANBOD van Verontwaardiging naar Verandering + Van eiland tot wereld. voor slechts 15 € ipv 25 €, incl. verzending

Maar, wat helpt het te roepen dat het kapitalisme faalt als je geen alternatieven hebt?

Want al wie roept dat dit kapitalisme faalt, milieubewegingen, politieke partijen, vakbonden, ondernemers zelfs, NGO's allerhande, wie of wat dan ook, wat helpt het te roepen als je geen alternatieven hebt om economie te maken, niet in staat bent om die op de sporen te zetten of af te dwingen?

Kan het verbazen dat wie vandaag 20 is en al die onmacht proeft, zich ongemakkelijk voelt, niet inziet hoe we ooit uit onze miserie geraken, en zich vaak afkeert van alle beweging? Zijn we vergeten dat de sterkste sociale bewegingen degene zijn die niet enkel vakbond en maatschappelijke beweging zijn, maar die met hun coöperaties hun economische poot ontwikkelen, en zo harder kunnen wegen op de politiek en de economie mee sturen?

Zijn we vergeten hoe appellerend en mobiliserend het is om zelf echt werk te kunnen maken van een reële betere wereld? Hoe motiverend het is voor jong en oud om zo vele terechte dromen, ambities en utopieën ook werkelijk te kunnen realiseren? Wie de weg van de coöperatie inslaat, neemt die toekomst zelf in handen.

Een pleidooi voor een economie tussen privé en publieke sector

Wie dit ervaart als een pleidooi voor coöperaties heeft geen ongelijk. Maar begrijp het vooral niet als een pleidooi tegen privébedrijven of tegen een actieve overheid. Want we kunnen welvaart scheppende zelfstandigen en duurzame ondernemers heel goed gebruiken. En evenzo overheden die hun verantwoordelijkheid nemen in tal van sleutelsectoren van de economie, van onderwijs en onderzoek tot telecommunicatie en media, van energie tot belastingpolitiek en aanpakken van ongelijkheden. Ja, daar horen ook overheidsbedrijven bij.

Heel concreet, als ik zelf al jaren samen met anderen initiatief ontplooi voor een nieuwe coöperatieve bank, ben ik tegelijk ook voor zelfs meer dan één overheidsbank, omdat een divers financieel landschap van overheidsbanken, coöperatieve banken en privé spaarbanken het beste is om een duurzame economie op te bouwen.

Krachtig wapen tegen moderne roofridders

Maar wat absoluut niet thuishoort in de economie zijn concerns – financiële, energie– of andere – die zoveel macht verzamelen en monopoliseren dat ze als roofridders zowel het inkomen van de burgers als van de overheden kunnen stelen, en onze gemeenschappelijke goederen – en bovenal is dat onze leefbare planeet – inpikken en zelfs kapot maken. Het is die nachtmerrie waarmee de ideologie en de mythes van het neoliberalisme ons hebben opgezaald. (1)

Om de oorlog te voeren tegen deze moderne roofridders, om de economie te heroveren op die concerns en op de waanzin van het neoliberalisme, hebben we zowel actieve overheden als economisch dynamische samenlevingen nodig. Voor beide vormt coöperatief ondernemen één van hun aller–krachtigste en tegelijk meest miskende wapens.

Dit is een pleidooi voor concrete utopie

Vergeet dat dit komt van een zweverige dromer. Wie heeft meegedraaid in en samengewerkt met tal van bewegingen, ngo's, bedrijven, overheden, media, wie heeft gesleurd aan betogingen, campagnes, manifesten, netwerken, nieuws– en websites, kent de minne, kortzichtige, zelfzuchtige, onverantwoordelijke kanten van mensen en organisaties... *Et alors?*

Natuurlijk lukt maatschappelijk of coöperatief ondernemen maar moeilijk of zelfs niet met mensen die niet verder geraken dan hun eigen ik, of geen verantwoordelijkheid nemen voor het geheel. Maar het is pas echt naïef om zich over te leveren aan een wereld in handen van mediatycoons, monopolistische multinationals en financiële imperia, en van hun handlangers politici die de mat uitrollen voor hun belangen in welke vorm ook: onterechte patenten, subsidiestromen of monopolies, uitverkoop van gemeenschapsbezit, diefstal van belastinggeld,... Van die kant komt echt geen betere wereld.

***“Wie echt verandering beoogt,
moet vooral de samenleving of de mensen ‘uitdagen’,
niet zozeer de machtsstructuren of machthebbers.
Want uiteindelijk kan geen enkele macht
de kracht van een georganiseerde samenleving weerstaan.”***

Bovenstaand citaat dat “wie verandering beoogt, vooral de samenleving of de mensen moet uitdagen” schreef ik al meer dan twintig jaar geleden. Toch blijft het meer dan ooit waar zoals de verhalen van Coop, Migros, Mondragon en nu ook

het verhaal van New B vertellen. Met slechts een handvol mensen stonden we in 2009 aan de wieg. Tientallen anderen raakten er gaandeweg door begeistert. En toen dit coöperatieve initiatief voor de oprichting van een nieuwe coöperatieve bank op 24 maart 2013 – tegen het oordeel in van nogal wat institutionele stemmen uit heel verschillende organisaties – naar het grote publiek trok voor steun, zegden er 10.000 burgers ja binnen 48 uur, en 20.000 binnen 96 uur, allemaal werden ze coöperant.

Ja dus, mensen willen opnieuw greep op het geld, zodat ze de sociaalecologische economie kunnen bouwen die ze nodig hebben, een economie die financieel gezond is, die de draagkracht van de planeet respecteert en die sociale rechtvaardigheid bewerkstelligt. Ja dus, ook al is de weg te vaak heel lang, het kan wel degelijk lukken om de utopieën van hun eiland te halen en concreet gestalte te geven in de wereld.

Het is belangrijk om aan te stippen: ik ben geen bankier, wel een schrijver, een journalist, en natuurlijk ook een verantwoordelijke burger. Bij vertrek naar een vergadering van NewB zei ik tegen een collega wel eens al lachend: “Ik ga naar de bank.” “Weet je wel hoe gek dat klinkt?” was het antwoord.

Dat weet ik zeker. Maar het is net de immense opdracht van NewB om vanuit de samenleving de greep op het geld te heroveren zodat we het niet meer vreemd vinden dat burgers mee een bank creëren, vorm geven en besturen. Want ook al zijn goede bankiers cruciaal, geld is te belangrijk om enkel aan bankiers over te laten, daar zijn we bij NewB van overtuigd.

Sta mij toe, om af te ronden, nog even in te zoomen op de spanning tussen actievoeren en institutionaliseren. Natuurlijk ent New B zich op een brede golf van verontwaardiging over ons falende financiële systeem en is het een protest daartegen. Maar de ultieme ambitie van New B ligt ver voorbij de verontwaardiging en het loutere actievoeren. Ze wil vanuit de samenleving werkelijk vorm geven aan een alternatief en opnieuw die grote, coöperatieve bank maken die we nodig hebben. De financiële structuren veranderen, dat willen we, de enige manier om echt te wegen op de economie en ze mee te sturen in de gewenste richtingen.

Zullen we morgen dan niet opnieuw ontgoocheld geraken in de structuren die we nu zo enthousiast bouwen? Ja, als we niet meteen voldoende attent en waakzaam zijn om ook de

interne democratie optimaal te organiseren, om de coöperanten actief te betrekken. Want dat is de toch heel belangrijke les uit de coöperatieve geschiedenis: bereid de coöperanten van in het begin ook al voor op het bewaken van de instituties die ze creëren. Zodat de coöperaties, hoe groot ze ook worden, blijven doen waarvoor ze zijn opgericht, altijd opnieuw in dienst van hun leden en van de samenleving.

Dirk Barrez

Mede-initiatiefnemer van New B in 2009

Lezing uitgesproken op New B / 100 jaar Vooruit avond op 14 mei 2013

(1) Lees daarover **van Verontwaardiging naar Verandering** (2011), een boek dat verder bouwt op de trilogie **Ik wil niet sterven aan de XXste eeuw** (1999), **De antwoorden van het antiglobalisme** (2011) en **Van eiland tot wereld. Appèl voor een menselijke samenleving** (2008).

JA, IK WORD NU PALA 2 EURO STEUNGEVER

Met slechts 2 euro per maand verzeker ik de verdere uitbouw van PALA... klik hier

WERK MEE AAN EEN LEEFBARE WERELD Ben je tevreden over PALA ?

Mail hem dan door naar vrienden en kennissen.

Wil je geen enkele PALA missen, om gratis in te schrijven, klik hier

BOUW MEE AAN EEN LEEFBARE WERELD Zie je onze initiatieven zoals de PALA brief, onze websites, boeken en DVDs wel zitten?

We willen graag nog meer doen.

Uw steun is welkom op rekeningnummer 979-2186488-16 met vermelding "steun Global Society vzw"

BOEK 'VAN EILAND TOT WERELD' voor SLECHTS 12 €

UITZONDERLIJK AANBOD. Het boek *'Van eiland tot wereld. Appèl voor een menselijke samenleving'* (258 p.) bestellen kan voor slechts 12 €, verzending inbegrepen (winkelwaarde 19 € – klik hier

Wanneer u dit meer uitgebreide boek *'Van eiland tot wereld. Appèl voor een menselijke samenleving'* (258 p.)

bestelt samen met het meer recente *'van Verontwaardiging naar Verandering'* (3de druk al, 72 p.) betaalt u slechts 15 €. En dat is eveneens met de verzending inbegrepen (winkelwaarde 25 €) – klik hier voor dit voordeelaanbod

[Uitschrijven](#)

